

Projekt kopplade till Livsmedelsstrategin

Vattenbrukscentrum Ost
Klustervägen 11
Vreta Kluster 590 76

Kontaktperson

Jason Bailey
Tel: 0720452609
E-post: Jason.Bailey@vattenbrukscentrumost.se

Projektets Namn & Diarienummer

Branschriktlinjer - Musslor i Östersjön
3.3.18-9890/17

Beskrivning

Målet med projektet var att leverera en rapport som sammanfattar de riktlinjer som primärproducenterna av fodermusslor i Östersjön måste följa. Branschriktlinjer skall underlätta uppfyllandet av krav som ställs av myndigheter enligt gällande förordningar och lagstiftning. Riktlinjerna syftar till att ge vägledning om hur man undviker förekomst av bakterier, virus, biotoxiner och kemiska främmande ämnen i mussla som skall användas som foderråvara och som i förlängningen kan innebära en fara för djurs och människors hälsa.

Har projektets resultat uppfyllt det mål och syfte enligt projektansökan?

Projektets resultat uppfyller det syfte enligt projekt ansökan.

VCO ställde fram flera mål som skulle uppfyllas med denna rapport. Huvudmålet var att ”Branschriktlinjerna (BRL) som tas fram skulle vara

3.3.18-9890/17

anpassad till den lagstiftning som finns inom EU - Fodersäkerhetslagstiftningen och Animaliska biproduktsförordningen.”

Dessa BRL kommer att hjälpa näringen följa lagstiftningar och vägleder musselodlare i Östersjön genom, bland andra, de följande frågor som ställdes i projektets ansökan.

1. Hur gör man för att registrera sig som primärproducenter av fodermussla?
2. Vilka rutiner ska man följa vid skötsel, skörd, hantering och transport av musslorna till kaj för att klara en primärproducents krav på egenkontroll?
3. Vilka rutiner ska man följa vid hantering, packning och transport av musslorna vidare till upparbetning? Ska t.ex. alger m.m. bifångst spolas av?
 - a) Finns det krav på själva platsen som man håller till på? Måste man exempelvis hålla till vid avsedd landningsplats för fisk eller kan man göra det vid vilken kaj som helst?
 - b) Hantering? Finns det särskilda regler för rengöring av ytor (betonggolv, asfalt...), skyfflar, containrar, plastlådor och annat som fodermusslorna kan tänkas komma i kontakt med under packningen?
 - c) Vad kan man rekommendera för temperatur och tidsgränser vid hantering på kaj och transport, innan avdödning sker med lämplig metod?
 - d) Vid levande transport, hur ska man packa lastbilen/pråmen?
4. Är det någon skillnad i rutinerna om musslorna ska användas som mat till sällskapsdjur, jämfört med om de ska användas till produktionsdjur?
5. Provtagnings protokoll – provtagning av miljögifter och tungmetaller – när görs detta, och är provtagning på musslorna eller vattnet? Vem gör det och hur? Måste man analysera alla ämnen eller bara de man misstänker problem med? Ska det göras före skörd eller på skördade musslor efter skörd eller både före och efter? Rekommenderade rutiner, lab och kostnadsuppskattning? Redovisning av resultatet?

BRL måste ge vägledning genom den lagstiftning som finns, samtidigt som de måste vara begripligt och lättförståeliga för en musselodlare. Att skriva BRL på ett sätt som är lätt att följa har varit en del av utmaningen men vi tror att vi har lyckats skapa ett dokument som både följer den lagstiftningen som man kan följa utan att behöva en juridisk utbildning.

Hur projektets mål främjar svenskt vattenbruk

Dessa branschriktlinjer kommer att vara till hjälp under planering, uppstartsfasen samt drift för eventuella musselodlare i Östersjön. Även

3.3.18-9890/17

musselodlare på västkusten som odlar musslor för humankonsumtion kan ta del av vissa informationsdelar i rapporten.

- **BRL kommer att förenkla uppstart och/eller drift** av vattenbruk – BRL kommer att göra det enklare för odlaren att förstå sig på hur hon/han ska göra för att säkerställa att produkten blir godkänd för att använda i t.ex. foderproduktion. Enkla åtgärd och syfte samt rutiner i BRL rapporten är lätt förståeligt och kan följas av musselodlare utan att hon eller han behöver sätta sig in i djupet på de regler och förordningar som finns.
- **Ökar konkurrenskraften** – BRL kommer att öka konkurrenskraften av akvakultur i stort i Sverige. Vattenbruk behöver inte nödvändigtvis vara en produktion av livsmedel. Produktionen av miljömusslor som en hållbar foderkälla förstärker näringen genom ökad produktion men också genom att minska trycket på vildfisket. BRL underlättar för odlare att komma igång när de vet hur regelverket ska följas. Även algodlare i Östersjön kan ha nytta av BRL i produktion av alger med syfte att leverera till en foderproducent.
- **Lyfter vattenbruksprodukterna som hållbart livsmedel** – BRL kommer att underlätta uppstart och produktion av en alternativ foderkälla i vattenbruksproduktion. Genom att skapa en del av näringen som producerar en hållbar och miljömässigt ”grön” proteinkälla som inte förlitar sig på vildfisket skapar vi ett hållbart livsmedel som lyfter vattenbruket i sin helhet.

Avvikelse från budget

Projektet var från början uppdelade under 2017-2018 där 310 000kr skulle ansökas under 2017 och 72 000kr skulle ansökas under 2018.

Den totala budgeten beviljad för den delen av projektet som skulle utföras under 2017 var 310000kr. Ett problem med att konsulten som skulle utföra arbetet bröt kontraktet gjorde att projektet flyttades fram till 2018. En miss av VCO gjorde att den andra delen av projektet (som skulle vara 72000kr) var inte ansökt hos Jordbruksverket. Därför fick VCO jobba med det original summan av 310 000kr.

Avtalet med konsultbolaget som tog fram BRL var för 253 000kr inklusive moms. Därför, utan det extra stödet, gick budgetposten avsedd för konsulten över det som beviljades under 2017 men inte över det som var avsedd för hela projektet (2017-2018). VCO stod för de extra kostnader genom att dra ner på de timmar som var avsedda till VCO från 120t till 70t och ersatt med egna timmar för att täcka upp det som saknades. På det sättet höll vi oss inom budgeten för projektet.

Däremot påverkade inte detta genomförande och uppfyllelse av projektets mål att leverera branschriktlinjer för musselodlare i Östersjön.

3.3.18-9890/17**Beskriv på vilket sätt ni kommunicerat resultaten**

Resultaten ska kommuniceras både i elektroniskt form som en rapport som sammanställer BRL och ska publiceras på bl.a. svenskvattenbruk.se och vattenbrukscentrumost.se, och muntlig genom presentationer av VCO. Spridning av BRL kommer även att ske via EU-projektet ”Baltic Blue Growth”.